

~~693~~

O

62

6307

~~693 H21~~

062 - 6307.

Bibliotheek Universiteit van Amsterdam

01 3341 6818

693

171

10

f 21.

M A R I A N N E,

T O O N E E L S P E L,

M E T Z A N G S T U K J E S.

H E T F R A N S C H E V A N M A R S O L I E R,

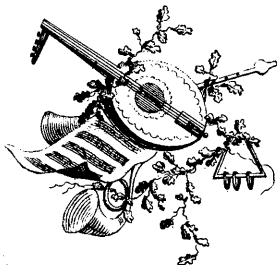
E N

D E M U Z Y K V A N D A L A Y R A C,

G E V O L G D,

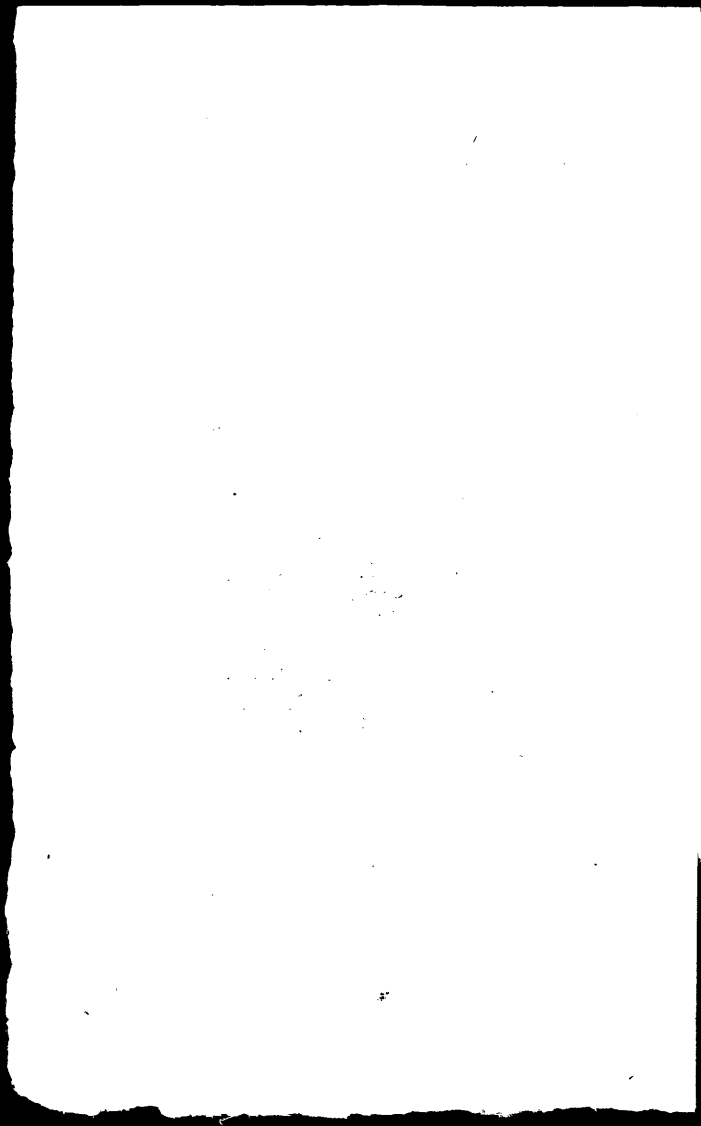
D O O R

P I E T E R J O H A N N E S U Y L E N B R O E K.

T e A M S T E L D A M, by
P I E T E R J O H A N N E S U Y L E N B R O E K,

M D C C C.

Waar is een band, die nauwer bind,
Dan die de Moeder hecht aan 't Kind!

VAN MERKEN.

P E R S O N A A D J E N .

SAINVILLE, weduwe, voerende den naam van Derval, en in hare buurt bekend onder dien naam, en tevens onder dien van MARIANNE.

HELENE, hare dochter, oud vyftien jaren.

ISIDORUS, zoon van Sainville, by de weduwe Sainville gehouden voer een' jongen boodfchaplooper; oud agttien jaren.

SAINVILLE, oom des verstorven echtgenoots van de weduwe Sainville, in hare nabyheid wonende; vader van Ifidorus.

Vrouw BERNARD, in dienst van Sainville den vader; praatziek en nieuwsgierig.

BERNARD, haar man, kruijer; steeds goedhartig en vrolyk.

Een OFFICIER en WACHTEN.

*Het tooneel is te Parys, in eene stille,
of afgelegen buurt.*

M A-

M A R I A N N E ,

T O O N E E L S P E L .

Het tooneel verbeeld eene soort van binnenkamer, die tot keuken dient. Men ziet 'er drie deuren, een vengster, schoorsteen, fornuis, kast, buffet, groote tafel, en eene kleine schildertafel, waarop een glas water, palet, penseelen, enz.

E E R S T E T O O N E E L .

HELENE, Mevrouw DERVAL.

HELENE, *schikkende een en ander tot portraitschilderen, op de kleine tafel.*

Myne moeder zal wederkomen, en ik moet alles gereed maken

Mevrouw Derval treed binnen. Zy heeft een' hoed met een' sluijer op, een' langen mantel om, en een zyden kleed aan van eene deftige kleur.

Helene vervolgt.

Zyt ge daar weêr, mama? Onze kamer is zo donker! Ik heb uwe verwen en penseelen hier getragt.

Mevrouw DERVAL, *haar' mantel afsdoende.*

Haasten wy ons. 't Is agt uren: men zou kunnen

2 M A R I A N N E,

komen en ons overvallen. Zodra ik dit pourtrait gereed heb, zal ik my met myn huishouden bezig houden.

*Zy begeeft zich aan het afwerken van een
miniatuurpourtrait. Helene, een weinig
verwyderd, borduurt.*

HELENE.

Mama, als gy de kunsten, die gy bemint, noch kunt beoefenen, en waarin gy zo wél slaagt, dan vergeet ik dat wy ons fortuin hebben verloren. Maar, men moet u uwe gewone kleedy zien afleggen, om u in een flecht gwaad te verkleeden; uw schilderpalet tegen eene zware mand zien verwisfelen; u dus zien naar de markt gaan, om onze nooddrift te koopen, en, te huis komende, u die zien gereed maken!...

Mevrouw DERVAL

De noodzakelykheid, lieve dochter! de noodzakelykheid...

HELENE.

Ach, dit woord maakt me troosteloos..en dan beweent ik myne zwakheid, myne jeugd, die my berooft van het zoete vermaak om myne moeder te kunnen dienen, en my integendeel verplicht hulp van haar aan te nemen.

Mevrouw DERVAL, *glimlachende.*

Ik ben van ons beiden de gelukkigste, ik erken het. Gy zult ook uwe beurt hebben, myne Helene; en het weinige, dat ik voor u doe, zult gy my zeker honderdmaal vergoeden.

HELENE.

Het weinige!

Me-

Mevrouw DERVAL, *lagchende.*

Myne meesteres is dan wel met Marianne te vreden?

HELENE.

Marianne! ... die naam...

Mevrouw DERVAL.

Bevalt my zeer. Ik ben uwe Marianne, de voedster van Helene: dus noemt men my hier in de buurt, en ik verbeeld my dat wy dien naam onze rust, en mogelyk eenmaal zelfs ons geluk, zullen te danken hebben.

L I E D J E.

'k Gevoel in 't hart, van dag tot dag;
Een' nieuwen moed verrukkend ryzen.
Hoe streng myn noodlot wezen mag,
Ik moet nochtans myn' toestand pryzen.
Zo ik myn leed niet weeren kan,
Zo 't lot wil dat ik fomtyds weene;
Tot myn vertroosting zeg ik dan:
Ik lyde gaarne om myn Helene.

Helene drukt door gebaren hare dankbaarheid uit.

Tot hier toe heeft myn vlytig werk
Ons onderhoud ons toegewezen.
Myn dochter! 'k voel my thans meer sterk,
En moet dus meer doen dan voordezen.
Zo 'k daags myn taak niet afdoen kan,
En loopt de nacht daarmede hene,
Tot tydverkorting zeg ik dan:
Ik gun de nachtrust myn Helene.

Helene staat op, en loopt naar hare moeder.

Mevrouw Derval staat ook op.

Ons onheil eindigt, ja, gewis:
Ik kan het aan myn hart bespeuren:
Ik voel des hemels deerenis:
Hy is begaan met al myn treuren.
Maar, zo 'k hem niet verbidden kan,
En derf ik alle hoop met eene,
Hy neem' dan alles; 'k troost my dan,
Laat hy me alleenlyk myn Helene.

HELENE, *zich in hare moeders armen werpende.*

Hy late my myne moeder, myne goede moeder!

Mevrouw DERVAL.

Zonder twyfel zal hy haar u laten: zy moet u gehuwd,
zy moet u gelukkig zien.

HELENE.

Gelukkig!... Maar, mama, sints eenigen tyd vind ik
u treuriger, ongeruster, dan naar gewoonte. Nooit hebt
gy my willen openbaren... Helene is geen kind meer;
Helene is uw vertrouwen waardig.

Mevrouw DERVAL.

En Helene zal het geheel verwerven. Ja, myn kind,
gy zult de ware reden weten die my verplicht, mogelyk
noch lang, voor Marianne dóór te gaan, en niet te la-
ten blyken dat zy en mevrouw Derval dezelfde persoon
zyn... Een oom van uw' vader, en zyn weldoener,
zwoer, zonder my te kennen, zonder my te willen zien,
verbitterd om zyn' neefs huwelyk, wel is waar buiten
zyne toestemming gesloten, van dat oogenblik af, my
een'

een' eeuwigen haat, en verkreeg een' magtbrief om my vast te doen zetten. Gyzelve, myne dierbare Helene! gyzelve, hoewel noch in de wieg, waart niet gespaard in dien onmenschelyken last.

HELENE.

En dit was een bloedverwant!

Mevrouw DERVAL.

Men heette hem goed en gevoelig, maar driftig en opvliegend. Men had my aan hem afgeschilderd als eene doorslepen listige vrouw; ik dwarsboomde zyne oogmerken; dit kon hy my niet vergeven. Gelukkiglyk wisten wy zyne wraak te ontsnappen; en, met behulp van een' vreemden naam, dien van Derval, genoten wy eenige rust, toen Scinville, uw vader, myn echtgenoot, na byna zes jaar . . .

Zy krygt een klein medaillon, waarop het portrait van haar' gemaal is, uit haren boezem.

Naar Noord - Amerika vertrok, waar de oorlog, die toen uitborst, hem schieelyk middelen tot fortuin en bevordering aanbod: slachtoffer van zyn' moed, bezweek hy voor de slagen zyns vyands. Dit vreesfelyk onheil maakte my lang gevoelloos voor de zorg onzer veiligheid; ook scheen onze vervolger ons geheel vergeten te hebben. Ondertusfchen zyn wy, uit behoedzaamheid, in eene andere buurt gaan wonen; wy verkozen deze, als meer afgelegen. Hier heb ik my bediend van myne bekwaamheid in de schilderkunst: zy was niet toereikende om de vrouw by ons te behouden, die tot hier toe ons had ge-

diend, de goede Marianne! Zy verliet ons, maar het gemis van haren dienst is spoedig op eene aangename wyze hersteld; en ik hoop dat myne Helene hare afwezigheid niet zal hebben bespeurd.

HELENE.

ô Mama! met welk eene tederheid...!

MEVROUW DERVAL.

Zy is zo naturelyk, zo liefelyk!... Laat my eindigen. De bureu, die my niet kenden, daar zy myne gedaante nooit hebben gezien, naardien ik, uitgaande, altoos overdekt ben door dezen grooten hoed, en dien dichten sluiker; daar zy, ten anderen, my in een geheel onderscheiden gewaad, meer overëenkommende met myne nieuwe bezigheden, slechts 's morgens vroeg, onze geringe behoeften hebben zien koopen, dingende, en zelfs knibbelende, als het noodig was; de bureu verbeeldden zich dat ik Mariannes plaats bekleedde, en eenigen hunner noemden my by dien naam. Ik heb niet de minste onvoegelykheid gevonden in hen in dien waan te laten, en ik wenschte my 'er geluk mede, toen ik vernam dat onze oude bloedverwant, die ons had vervolgd, zyne navorfchingen vernieuwde. Toen besloot ik als mevrouw Derval niet meer in het openbaar te verschynen; ik ben slechts eenig geld wezen ontfangen, dat men my noch schuldig was. Thans is myn uiggaan afgedaan: mevrouw Derval is ziek, cenzaam, en zal hare kamer niet verlaten; en Marianne alléén zal gaan, komen, spreken, opmerken, en alle vyanden bespieden, den gantschen dag;

dag; en 's avonds, 's avonds, ô myne Helene! dan zullen wy, met gesloten deuren, elkander ongehinderd omhelzen, en licht wel met het grootste vermaak; dan zullen wy elkander, dáár, vryelyk, moeder, en dochter, noemen; dáár zal ik my, zonder vrees, met uwe opvoeding bezig houden, en weder uwe leermeesteresfe worden: ik zal het geluk genieten twee onderscheiden pligten by u te gelyk te vervullen, die even zeer myn hart zullen streelen: na myne jeugdige en tedere dochter te hebben gediend, zal ik haar onderwyzen, en op myne beurt de liefderykste zorgen van haar ontfangen: aangename verwisseling van diensten, wederdiensten, liefde en dankbaarheid! Ach, de hemel, getuige van zulk een schouwspel, zal het zegenen, en de gebeden, welken onze harten, op het einde van ieder dag, tot hem zullen verheffen, zullen te avond of morgen worden verhoord.

HELENE.

Ik hoop het! ik bid het, zo goedhartig... om u!... En, om te eindigen, gy zyt dan Marianne voor de geheele buurt.

Mevrouw DERVAL, *lagchende*.

Ja, het zyden kleed, de zwarte hoed, de gazen fluijer, zullen zorgvuldiglyk in de kast bewaard blyven, en dáár een gelukkiger tydftip afwachten.

HELENE.

Ik begryp uw ontwerp. Dit is dan de reden waarom gy fints korten tyd meer dan gewonelyk onder den naam

8 M A R I A N N E,

van Marianne uitgaat, en gemeenzamer met Bernard praat, met dien kruiker, die altoos lagcht?

Mevrouw DERVAL.

Een zeer eereyik man!

HELENE, *fchielyk.*

Ja, hy heeft ons Isidorus leeren kennen, dien jongen boodschaplooper.... Maar zyne vrouw, die kakelaarster, die onbescheidene! waarom...?

Mevrouw DERVAL

Zy dient in de buurt, en somtyds komen wy by elkander... „Dag, buurvryster!“... „Dag, buurvrouw!“ is onze geheele verkeerung.

HELENE.

Maar zyt gy wel zeker dat gy met alle menschen uwe rol goed zult volhouden?

Mevrouw DERVAL, *lagchende.*

Ach, ik bestudeer ze; en my dunkt, dat ik reeds vry wel den toon, de spraak, den geest, 'er van beet heb.

Helene zucht.

Beklaag my niet, bid ik u: deze oefening en myne vordering vermaken en verlustigen my. Ik had afleiding noodig. Somtyds moet ik over myzelve lagchen als ik zie hoe aartig en met hoeveel waarheid ik my reeds aan myn' nieuwen staat gewend heb.

Helene weent.

Alles zal wel gaan, myn kind! 't is reeds veel dat wy een middel hebben gevonden, om het dreigend gevaar te ontsnappen. De tyd, het lot, en de voorzienig-

nigheid zullen het overige verrichten. En als ik u zie zo bevallig, zo goed, en zo zagtaartig, dan zeg ik:
 „ De hemel heeft dit beminnclyke kind niet voortge-
 „ bragt om haar ongelukkig te maken, noch hare be-
 „ klagenswaardige moeder om 'er getuige van te wezen.”

Helene omhelst haar. Ernstig.

Vaar wel, kindlief!... Ik zal u Marianne zenden, en verzoek u, haar met goedheid te behandelen.

Zy vertrekt.

T W E E D E T O O N E E L.

HELENE, *alleen.*

W at heeft ze een vermogen op zichzelf! welk eene moeder!... Zy uit eene vrolykheid, die niet in haar hart heerscht. Toen zy fraks my alle hare geheimen openbaarde, dacht ik dat zy my de mynen ook zou hebben gezegd: zy had my een' grooten dienst gedaan, want ik heb haar nooit over Isidorus durven spreken. Zy heeft my niet over hem onderhouden. Is het om my te beproeven? Zy is zo scherpzigtig! Zy zou alles doorzien hebben, wat ik slechts oppervlakkig zag. Ach, die boodschaplooper is niet de boodschaplooper van de geheele waereld... Als ik door het vengster keek, zag ik hem altoos met de oogen op ons huis gevestigd; zo dikwyls Marianne uitging, vroeg hy haar iets omtrent my; als wy verhuisden, en hy ons hielp, was het met een' yver, eene gewilligheid, een vermaak...! Ô, ik verbeeld

my dat hy niemant zo kan dienen als haar, die hy bemint; en zy, die hy bemint, is... Hy heeft 'er my evenwel niets van gezegd: maar hoe dit zy, ik meen hem wél te hebben verstaan... en misfchien zal ik, zonder spreken, hem ook wel hebben geantwoord.

L I E D J E .

Hier, hier by Helene gezeten,
 Gloeit zyn oog van het reinst vermaak.
 Hy is minnaar, ja, wel te weten;
 En ik ben 't, die zyn' boezem blaak.
 Aan mama moest ik het verklaren;
 En nochtans, ik weet niet waarom,
 Neen, neen, 'k weet niet waarom:
 Dáár heerscht zo iets aartigs... ó Kom,
 Ik durf nóch 't haar niet openbaren.

Maar misfchien heb ik my bedrogen:
 Ifidoor heeft voor my geen hart...
 Hy bragt my zyn' gloed niet voor oogen...
 Zo ik hén eens beminde? ó Smart!
 Aan mama moest ik het verklaren;
 En nochtans, ik weet niet waarom,
 Neen, neen, 'k weet niet waarom:
 Dáár heerscht zo iets aartigs... ó Kom,
 Ik durf nóch 't haar niet openbaren.

Ach, waarom kwel ik my vrywillig!
 Neen, ons hart kweekt geen liefdepyn.
 Wederzyds zyn wy onverschillig...
 't Kan misfchien louter vryndfchap zyn...

Zy treed naar hare kamer.

Aan mama zal ik het verklaren . . .

Zy staat stil.

Neen , neen , neen , 'k weet niet waarom ,

Neen , neen , 'k weet niet waarom :

Dáár heerscht zo iets aardigs . . ó Kom ,

Ik durf nóch 't haar niet openbaren.

D E R D E T O O N E E L .

HELENE ; Mevrouw DERVAL, *in een chitsen
kuisjakje, een' rooden doek om den hals, een
kornetmutsje op, en een keukenboezelaar
vóór.*

Mevrouw DERVAL of MARIANNE.

Heeft juffrouw ook noch iets te belasten ? kyk, ik ga
naar de hal.

HELENE, *hare moeder liefkozende.*

ó Myne goede moeder !

MARIANNE, *hare rol volhoudende.*

Uwe moeder is binnen aan het schilderen.

*Van toon veranderend, op het zien van Helenes
treurigheid.*

Kom , kom , Helene ! gy moct met Marianne den
toon aannemen . . .

HELENE, *hare moeders hand kuschende.*

Ziedaar den toon , dien ik by u altoos zal aannemen.

M A.

MARIANNE, *vrolyk.*

Dit kind is niet te verbeteren, niet te verbeteren! Ik zal het aan mevrouw zeggen. De mand... Ei, ik vergat .. ik moet Bernard wachten, die ons hout zal brengen. En gy, juffertje...

HELENE, *gemelyk.*

ô, 't Is genoeg my zo te noemen als 'er iemand by is.

MARIANNE.

En de stem dan! de uitspraak! de oogen! Kom, ik mag doen wat ik wil, ik ben altoos moeder, en uw hart kan zich 'er niet in vergiften.

*Men hoort iemand zwaarmoedig boven komen,
als met eene zware vracht beladen.*

Daar is Bernard Men moet hem ontfangen, want hier geeft Marianne audiëntie. Gy, ga op uw klavier spelen; en ik, ik... Hy moet my aan 't werk vinden: de toon, de gebaren, de handeling... kortom, 't moet geheel Marianne zyn.

*Zy begint te zingen, veegt de tafel af, stookt
het vuur aan, enz.*

V I È R D E T O O N E E L.

HELENE, MARIANNE, BERNARD.

MARIANNE.

L I E D J E.

Gedurende het eerste couplet, neemt Helene alles van de kleine tafel af, bergt dit, gaat, komt, lagcht tegen hare moeder, en vermaakt zich in haar gezang.

Sufanne had haar dorp begeven;
Haar schoonheid was beminnenswaard';
Zy had geen geld om van te leven,
Maar was gezond en goed van aart.

Zy hakt peterselie.

Ga dan aan 't werk:
Sufanne is sterk:

Ga dan aan 't werk: zo hebt gy minst te schroomen!
Ga dan aan 't werk:
Sufanne is sterk:

Ga dan aan 't werk: gy zyt en jong en sterk.
Hebt gy van niemant ooit vernomen:
„ Dat rykdom geen genoeg geeft;”
En, „ als men vrede in 't harte heeft,
„ Is ons geluk volkomen.”

Ter zyde.

Hy komt noch niet; laat ons voortgaan.

- Ras zien we een' minnaar tot haar treden:
Hy is zeer ryk en verr' van oud.
De guit, verleidende in zyn reden,
Bied haar zyn hart en bergen goud.

Bernard verschynt; Helene verwydert zich.

Wantrouw hem sterk:

't Is geen goed werk:

Wantrouw hem sterk: zo hebt gy minst te schroomen!

Wantrouw hem sterk:

Blyf aan uw werk:

Blyf aan uw werk: gy zyt en jong en sterk.

Hebt gy van niemant ooit vernomen:

„Dat rykdom geen genoeg geeft;”

En, „als men vrede in 't harte heeft,

„Is ons geluk volkomen.”

BERNARD, zyne takkebosfchen nederwerpende.

Wel vertakkeboscht! of ze je me daar ook wat lief
vóórneuriët!

M A R I A N N E.

Ha! zyt gy daar, vader Bernard?

B E R N A R D.

Wis en waarachtig, ja, ik ben 'er, en myne takke-
bosfchen zyn 'er ook. Ik zal hier een klein fiertje rusten.
Maar, laat dat u niet verhinderen: doe gy uw werk, en
ik het myne.

M A R I A N N E.

Zeer wel.

*Bernard schikt zyne takkebosfchen. Marianne
verleest salade, doet ze in een mandje,
schud ze, enz.*

De

De deugniet sprak geen woord van trouwen:

Hy moest met schande henengaan.

Ach, kost het veel zich braaf te houën,

't Berouw komt durer noch te staan.

Blyf dan aan 't werk:

Sufanne is sterk:

Blyf dan aan 't werk: zo hebt gy minst te schroomen!

Blyf dan aan 't werk:

Sufanne is sterk:

Blyf dan aan 't werk: gy zyt en jong en sterk.

Heb nooit dees taal vergeefs vernomen:

„Dat rykdom geen genoegen geeft;”

En, „als men vrede in 't harte heeft,

„Is ons geluk volkomen.”

BERNARD, *naderende.*

Wis en waarachtig, ja, ik ben wel van dat gevoelen.

Dag, juffrouw Marianne!

Hy geeft haar gulhartig de hand.

MARIANNE, *Bernard ziende gaan.*

Goeden dag! goeden dag! Maar gy hinkt, geloof ik?

BERNARD, *lagchende.*

Wis en waarachtig, ja, dat hink ik. Dat 's niets,

dat 's niets: ik dacht myn' hals te breken.

MARIANNE, *verschrikt, en hem een' stoel
aanschuivende.*

En gy lagcht!

BERNARD

Wis en waarachtig, ja, dat lagch ik. 't Is omdat ik
zo kluchtig neêrgebuiteld ben. Alle myne takkeboschen
aan den eenen kant, en ik aan den anderen kant. Een

fa-

fatansche hond vloog my tusfschen de beenen dóór!...
Alle menschen lagchten, en ik lagchte ook. Maar, men
hielp my weder op, en hier ben ik nou.

M A R I A N N E.

Gy hebt u mogelyk bezcerd?

B E R N A R D, *lagchende.*

Wis en waarachtig, ja, zodat ik wel zou... Ik voel
dáár zo wat...

Hy bevoelt zyn been.

Ajaai!

M A R I A N N E.

Gy neemt dat..?

B E R N A R D, *lagchende en zyn been bevoelende.*

Vendori! neen, ik heb het niet genomen; men heeft
het my wel degelyk gegeven.

M A R I A N N E.

Ga dan zitten.

B E R N A R D.

Wis en waarachtig, ja, ik wil wel gaan zitten...

Hy wil gaan zitten, maar zyn been is styf.

Kyk zo'n duivelsch been reis! wat maakt het eene rare
vertooning!

Hy klopt op zyne dye, als om voort te gaan.

Marsch dan! marsch dan!

M A R I A N N E.

Gy had dood kunnen wezen.

B E R N A R D.

Wis en waarachtig, ja, had ik dood kunnen wezen;
maar

maar dan zou ik niet gelagchen hebben, ik. Doch, nu ik hier ben, moet ik wel...

Ter zyde

Maar, laat ik eens kyken of ik ook verloren heb...
Hy doorzoekt zyn' zak, en haalt 'er halverwege een' brief uit.

Neen; daar is hy, daar is hy.

MARIANNE.

Gy schynt my iets te zeggen te hebben?

BERNARD.

Wis en waarachtig, ja, heb ik je wat te zeggen: ik heb...

Hy beschouwt Marianne, en lagcht. Ter zyde.

Ik durf niet: daar sta ik als Piet Snot.

Overluid.

Zaagt gy van morgen...?

Ter zyde, en lagchende.

Ik durf niet.

Overluid.

Zaagt gy myne vrouw?

MARIANNE.

Noch niet... Maar uw toeval heeft u den eetlust wel niet benomen, vader Bernard? Ik heb dáár, op het fornuis...

BERNARD.

Ha, zo'n klein afvalletje, dat je beschaard hebt, zonder dat mevrouw het weet?

MARIANNE.

En zo zy 't nu wist?

B

BER-

BERNARD.

ô, Drommels! foei! moet niet... Uwe mevrouw is dan goedhartig?

MARIANNE.

Zy bemint alle brave menschen.

BERNARD.

Waarom komt zy, als ik hier ben, dan nooit uit hare kamer, om my te zeggen: „Dag, Bernard!”?

MARIANNE.

Zy heeft verdriet; zy is niet gelukkig. En...

BERNARD, *schielyk.*

Niet gelukkig? Die arme goede vrouw!... ô Ik bid u, juffrouw Marianne, zeg haar niet dat ik my verfloutte...

MARIANNE, *met goedheid.*

Zy zou het u niet kwalyk nemen.

Zy gaat het buffet openen.

BERNARD, *lagchende.*

ô, Je weet 'er niet van.

Ter zyde.

Maar, de brief, de brief van Ifidorus! Zo gaauw als ik Marianne maar aanzie, dan kan ik 'er niet meer van spreken.

Hij lagcht.

MARIANNE, *wederkeerende.*

Daar is vast wyn; die zal u wat goed doen.

BERNARD

Zult ge niet een glaasje met me drinken?

MARIANNE, *vrindelyk.*

Neen; ik heb reeds dezen morgen wat gebruikt...

BERNARD, *lagchende.*

Koffi met melk! koffi met melk!

*Marianne wil met eene lepel proeven of de
ragout heet is.*

Ei, kyk! wat begin je? versta je je' beroep niet? Zó
moet men proeven, zie...

*Hy proeft met zyn' vinger; Marianne lagcht,
en doet als hy.*

Wel nu?

MARIANNE, *hem toedienende.*

De ragout is heet. Ontbyt, lieve vrind!

BERNARD.

Wat is ze verplichtend! gediensstig!

Hy eet.

Zeer lekker! zeer lekker! eene uitmuntende bekwaam-
heid, inderdaad! Ik heb de cere in verscheiden keukens
te verkeeren, maar nergens heb ik noch iemand aange-
troffen zo als gy... wis en waarachtig, ja, gy hebt een
hart, een voorkómen... dat het voorkómen van ieder-
een niet is, en men zou lang zoeken eer men uw gely-
ke in de geheele buurt zou vinden.

Hy eet.

MARIANNE, *lagchende.*

Bernard, gy zyt zeer wellevend.

BERNARD, *lagchende.*

Wis en waarachtig, ja, altemet... 't Sa, lustig, luis-
ter

ter dan: de kleine Ifidorus, dien ik u bezorgd heb, doet die uwe boodschappen wel goed? zyt gy wel met hem te vreden?

MARIANNE.

Ø, Vry wel.

BERNARD.

Dat 's my lief, want het is een aartige jonge, en...

Hy lagcht.

Juffrouw Marianne! kyk, daar leit de houtlast, dien ik gedragen heb; maar dat is de zwaarste last niet.

MARIANNE.

Hoe zo?

BERNARD.

Wis en waarachtig, ja, 'k heb dáár...

Op zyn hart wyzendde.

Een zeker iets, dat me zwaar weegt. Hoor, juffrouw Marianne, gy zyt eene brave vryster; gy zyt niet bespottelyk, niet waar? gy zoud geen eerelyk mensch, hoegenaamd, leed willen aandoen? wel, integendeel, zo gy kost...

Hy lagcht, en haalt den brief even te voorschyn.

Daar is een klein briefje... dat ik gaarne aan zyn adres bezorgd had... maar niet zonder uwe toestemming.

MARIANNE.

Een briefje! van wien?

BERNARD.

Van...

Men hoort Vrouw Bernard roepen:

Juffrouw Marianne! juffrouw Marianne!

BERNARD, *verfchrikt.*

ô Hemel! myne vrouw!

MARIANNE.

Zeg my dan...

BERNARD, *opstaande en voortlopende.*

Neen, zy moet het niet weten: het blyft onder ons.
Vaar wel! ik vlugt.

MARIANNE.

Uw been!

BERNARD, *lagchende en voortlopende.*

Myne vrouw komt: dit heeft my in één oogeblik genezen.

Ely loopt hinkende heen, zyn been fchuddende.

Hy keert te rug.

't Is een geheim.... Myne draagftokken dan? Hier zyn ze... Niets oneerelyks ten minste. Dé kleine trap, is 't niet zo? die op de andere ftraat uitloopt. Ik zal je zeggen wat 'er van is, en gy zult het zien. Dag, juffrouw Marianne!

Ter zyde.

Die arme Ifidorus! hy zal niet best te vreden wezen over zyn' vrind Bernard.

Hy vertrekt.

MARIANNE, *verwonderd.*

Een briefje! De verlegenheid, die hy deed blyken... Zyne eerelykheid moet my gerust stellen... Maar wat geheim is het dan toch?

M A R I A N N E,
V Y F D E T O O N E E L.

MARIANNE, Vrouw BERNARD.

Vrouw BERNARD.

Ha! goeden dag, buurvrysterlief. Wat ben ik blyd dat ik u zie! Zyt ge van morgen uitgeweest? voor my, ik heb geloopen, dat ik niet meer kan: eerst naar de markt; toen een' brief befeld; voorts naar de melkboerin; en van daar naar den slager. Men gaat, men komt, men moord zich af; en noch zyn de menschen, die men dient, niet te vreden. „'t Is te duur! gy hebt niet gedongen! gy zyt niet zuinig genoeg!” — Inderdaad! zo men geen vrindinnen had, gelyk gy zyt, met wie men kon... Maar, ik verzoek u vergiffenis, buurvryster! ik heb u noch niet naar iets nieuws gevraagd. Hoe vaart gy al?

MARIANNE.

Zeer wel, buurvrouw!... Gy hebt dan een weinig moeijelykheid gehad?

Vrouw BERNARD.

God dank, daaraan ontbreekt het ons niet. Maar 't is van daag juist niet erger dan andere dagen. Men moet dezen antwoorden; men moet dien spreken; men weet niet te hooren of te zien. Men kan toch alles niet alleen doen. De dag gaat om, en men heeft zelfs niet één oogenblikje rust om eens met zyne bureu te praten... Gy weet wel dat ik verhuist ben?

MA-

MARIANNE.

Ik wist 'er geen woord van.

Vrouw BERNARD.

Lieve hemel! ja, sedert agt dagen op zyn langst. Ik diende by eene mevrouw, die my den gantschen dag wilde doen babbelen. Ik kon het 'er niet uithouden; ik ben 'er van daan gegaan. De heer, by wien ik nu woon, praat in 't geheel niet, en dat gevalt my beter. 't Is, naar het uiterlyke, een goed mensch... als ik zeg, een goed mensch, dan zyn 'er zeer veel menschen, die zullen zeggen dat hy het niet altyd geweest is, en dat hy zeer slecht gehandeld heeft met de vrouw van zekeren neef, die hem ongehoorzaam was geweest.

MARIANNE, *met verbazing.*

De vrouw van zekeren neef!

Vrouw BERNARD.

Men zegt, het heeft hem sedert gespeten, omdat die neef dood is. . . Maar, wat weet men het? Hy kan morgen licht weêr beginnen, zo hy haar van avond ontdekt. Die neef had ook een dochtertje. . . Ei, zeg me reis wat daarvan al geworden is? Ik weet 'er niets van, hy ook niet. Hy spreekt 'er nooit van; ik heb hem 'er wel eens over uitgevraagd. Ik ben juist niet nieuwsgierig. . . Lieve hemel, wat kan het my scheelen! Maar, men stelt toch belang in hen, die men dient. En gyzelve, buurvryster, gy zyt wel blyde te hooren. . .

MARIANNE.

Ja, ja; vervolg.

Ter zyde.

Zou 't zo wezen?

Vrouw BERNARD.

Ik verlang niets hartelyker. — In den korten tyd dat ik by myn' nieuwen heer gewoond heb, heb ik noch al zo eenige kleine byzonderheden uitgevorscht... En, om te beginnen. . . Waar waren wy ook? . . . Ha, ja, wy spraken van den neef van den heer Sainville . . .

MARIANNE, *ontroerd.*

Van den heer Sainville! is dat wel zyn naam?

Vrouw BERNARD.

Ja, dat 's de naam van myn' nieuwen heer. Had ik je dat noch niet gezegd?

MARIANNE, *zuchtende.*

Noch niet; maar nu weet ik het.

Vrouw BERNARD.

De heer Sainville dan . . . Lieve hemel! ik weet niet meer wat... nu, 't is hetzelfde . . . 't zal me wel weêr te binnen schieten... De heer Sainville geeft my een goede huur... maar dat doet 'er niet toe. Zyne inborst?... Hy is zagtzinnig, gemakkelyk te bedienen; maar ik doe myn' pligt ook: ja, zeker, oplettendheid, eerelykheid. ô, Wat de eerelykheid betreft, is 'er niemant. . . Het geen ik daar zeg dient niet om u te beleedigen, buurvryster; maar men gevoelt toch zyne eigen waarde. Ook zou mynheer gantsch niet te vrede zyn als ik heenging; ik denk 'er ook niet aan: 't is een goed huis, veel vervalletjes en veel te verwachten. Hy is

is niet oud; nu dit is wel; maar men weet niet wie leeft of wie sterft. Gy zult my zeggen, hy heeft een' zoon; dit is ook zo, en zelfs een' mooijen jongeling, hoewel we somtyds wel eens famen kyven. Hy legt me uit, ik word boos; hy omhelst me, ik vergeef het hem; en wy zyn weder even goede vrienden als van te voren, totdat het gekyf weêr van nieuws af aan begint... Nu, uwe beurt, buurvryster! praat my nu wat van uwe mevrouw... Hoe behandelt ze je? Is ze goedig, zagzinnig, boesartig, weldadig, wantrouwend, gierig? Wie is ze? waar van daan? hoe vaart ze? wat doet ze? wat wil ze doen? Vertel me dat alles zo'n beetje, buurvryster! en wees wel verzekerd dat vrouw Bernard, die nooit iets zegt, dan 't geen ze wil, geen woordje meer uit, dan ze moet, die noch houd van vragen, noch van labbekakken, noch van spreken, noch van tegenspreken, noch van kwaadspreken, iemand ooit in het geval zal brengen dat men de minste onbescheidenheid zelfs van haar te vreezen hebbe.

MARIANNE.

Inderdaad, ik heb niets van belang omtrent mevrouw Derval u te vertellen.

Ter zyde.

Sainville onze buurman!

Vrouw BERNARD.

Dat 's onmogelyk... altyd is 'er wel iets... Beluistert ze ons ook mischien?

MARIANNE.

Zy is niet in deze kamer.

Vrouw BERNARD.

Wel nu, op uw gemak dan. Hebt ge nooit zo reis over uw volk gekeuveld? Dit is immers zo al onze tyd-korting, zo al onze troost?

MARIANNE.

Ik heb de gelegenheid noch niet gehad.

Vrouw BERNARD.

Die is 'er nu, vryster, die is 'er nu; bedien 'er u van. Ik ken uwe meesteres niet; maar, al ware 'er niet anders dan dit donkerkleurig zyden kleed, waarmede ik haar dikwyls heb zien voorbygaan, dan zou ik haar niet mogen lyden. Maar, u scheelt wat, vryster!

MARIANNE.

Neen, buurvrouw; maar ik dacht noch aan 't geen gy my zo even gezegd hebt. Nu ben ik echter geheel tot uw' dienst.

Vrouw BERNARD.

Opperbest, vryster! kom dan, en vertellen wy elkan-der alles wat ons op het hart ligt... zo... van die klei-ne dingetjes onzer heeren of mevrouwen... begryp je?

MARIANNE, *lagchende*.

Kwaad, niet waar?

Vrouw BERNARD, *mede lagchende*.

Luister, vryster! mits dat men niets uitdenke... kyk... ik... ik ben voor de vuist; gy moet het ook zyn.

MARIANNE, *ter zyde.*

Welk eene beproeving!... Houden wy moed.

D U O.

Vrouw BERNARD.

Myn meester is fomtyds wat karig,
Maar in zyn hart is by toch goed.

MARIANNE.

Myn meesteres wat oneenparig,
Maar toch heeft zy een zagt gemoed.

Vrouw BERNARD.

Hy ziet geen sterfling zyner magen;
En dit is toch niet welgedaan.

MARIANNE, *tederlyk.*

Haar kind is al haar welbehagen;
Al 't ovrig' gaat haar weinig aan.

Vrouw BERNARD, *geraakt.*

Dat is geen kwaad; neen, inderdaad niet!
Zy mint haar meisje!

MARIANNE, *zich bezinnende, en glimlagchende.*

Ei, ja, zo waar!

Vrouw BERNARD.

Wy zyn te goed, en 't goedyzyn baat niet;
Men spreek' meer vry hier met elkaer.

Heeft iemant tegen hem misdreven,
Dan is zyn haat vervolgziek, straf.

MARIANNE, *met aandoening.*

Vervolgziek, straf!

Vrouw

Vrouw BERNARD.

Maar perst berouw ons tranen af,
Straks heeft zyn liefde al 't kwaad vergeven.

MARIANNE, *levendig.*

Al 't kwaad vergeven!...
Dit is geen kwaad; neen, inderdaad niet.
Ik ben zeer blyde!

Vrouw BERNARD.

Ei, lieve! is 't waar?
Wy zyn te goed, en 't goedgezind baat niet.
Men spreek' meer vry hier met elkaer.
Uw meesteres?

MARIANNE.

Is fier van harte.

Vrouw BERNARD.

ô Ik versta 't:
Dat is te zeggen: ze is hovaardig.

MARIANNE.

Haar zyn nieuwsgierigen niets waardig.

Vrouw BERNARD, *zeer rad.*

Ze is zorgeloos, en zeer traagaardig,
Daar ze all' wat wil maar varen laat.

MARIANNE, *ongeduldig.*

Zy haat de snapsters zeer krachtdadig.

Vrouw BERNARD.

Zy heeft gelyk, en 't steunt op reën;
Ik kan die ook niet lyden, neen!
ô Lieve buurvryster! men zy ons genadig
Voor zekere vrouwen, die dag en die nacht,
Gelyk de ratel van de wacht,

Steeds babblen, steeds babblen... Men zy ons genadig!

Zy zyn de plaag van 't aardsch geflacht.

MARIANNE.

Zy heeft gelyk: men zy ons genadig

Voor zekere vrouwen, die dag en die nacht,

Gelyk de ratel van de wacht,

Steeds babblen, steeds babblen... Men zy ons genadig!

Zy zyn de plaag van 't aardsch geflacht.

Ja, de plaag van 't aardsch geflacht.

Vrouw BERNARD.

Maar, zou ik 't lagchen daarom laten?

MARIANNE, *haar nabootsende en bespottende,*
zeer schielyk.

Maar, zou ik 't lagchen daarom laten?

Vrouw BERNARD.

Wat zou my ook het zwygen baten?

MARIANNE.

Wat zou my ook het zwygen baten?

Vrouw BERNARD.

Myn meester is fomtyds wat karig.

MARIANNE.

Myn meesteres wat oneenparig.

Vrouw BERNARD.

Ze is onverschillig en hovaardig.

MARIANNE.

Zy onverschillig en traagaardig!

Vrouw BERNARD.

Op zyne hoede is hy gestadig.

MARIANNE.

Zy haat de snappers zeer krachtdadig.

Vrouw

Vrouw BERNARD.

Zy heeft gelyk, en 't steunt op reën;

Ik kan die ook niet lyden, neen!

MARIANNE.

Ik zie, 't is waar:

Gy spreekt zeer klaar.

Vrouw BERNARD.

ô Lieve buurvryster! men zy ons genadig

Voor zekere vrouwen, by dag en by nacht!

ô Lieve buurvryster! men zy ons genadig

Voor zekere vrouwen, die dag en die nacht

Steeds babblen, steeds babblen, gelyk de ratel van de wacht:

Zy zyn de plaag van 't aardsch geflacht

MARIANNE.

Zy heeft gelyk: men zy ons genadig, enz.

't Is waar:

'k Zie 't klaar:

Zy zyn de plaag van 't aardsch geflacht.

Ja, de plaag van 't aardsch geflacht.

MARIANNE.

Ik ben uiterst verheugd te hooren dat de heer Sainville . . .

Vrouw BERNARD.

Ja, dat doet altyd vermaak... Maar van die Helene hebben wy noch niet gesproken.

MARIANNE, *verlegen*.

Ik denk.... dat 'er niets van te spreken valt.

Vrouw BERNARD, *haar sterk aanziende*.

Buurvryster!... gy zyt niet opricht.

MARIANNE.

Ik verzeker 't u... Hare moeder geeft zich zo veel moeite om haar wél op te voeden!

Vrouw BERNARD.

Haar wél op te voeden!... Ei?... Ja, zy voed haar noch al aartigjes op.

MARIANNE.

Hoe zo?

Vrouw BERNARD.

Hoe zo?... Buurvryster!... inderdaad... zo ik spreken wilde... Maar, wanneer het de cere eener familie betreft, dan zou ik me eer laten doodgaan, dan een enkel woord te uiten, dat, mogelyk... ô Lieve hemel! ik zou het my nooit vergeven.

MARIANNE, *sterk aangedaan.*

Gy verbaast my ten hoogste!... Ik bid, verklaar u.

Vrouw BERNARD.

Welaan! welaan! Gy zyt ontfeld als of ons gesprek uwe eigen dochter betrof.

MARIANNE, *driftig.*

Vrouw Bernard! ik eisch...

Tot zichzelve komende, en haar minzaam aanhalende.

Kom, vrouw Bernard!... vertel my wat gy weet, om noch een beetje famen te lagchen.

Vrouw BERNARD.

Gy wilt het?... 't Is maar dat het zekere jonge lui krenkt... kyk... ik heb zulk een' hekel... en zo het

ie-

iemant anders ware dan gy ... maar met Marianne loopt men geen gevaar, en ik weet...

MARIANNE, *ongeduldig.*

Ter zake, ter zake, buurvrouw!

Vrouw BERNARD.

Ik heb ontdekt, door het zonderlingste toeval der waereld... maar gy hebt het mogelijk zo wel ontdekt als ik?

MARIANNE.

En wat?... wat toch?

Vrouw BERNARD.

Hoe! gy! gy, die zo scherpzigtig zyt! gy hebt dadelijk niet ontdekt...

MARIANNE.

Ei, neen, neen! ik heb niets ontdekt.

Vrouw BERNARD.

Dat zeker boodschaplooptje, dien men dagelyks aan uw huis ziet, niet dan een vermomde vryer is?

MARIANNE, *ontfeld.*

Een vermomde vryer!

Vrouw BERNARD.

Ô, 't Is wel zeker... Ik heb 'er noch niet kunnen achterkomen wie het is; maar ik zal van daag zó loeren, zó loeren, dat ik het zal weten, en ik zal het terstond vertellen, buurvryster!

MARIANNE.

En denkt gy dat Helene 'er van bewust is?

Vrouw

Vrouw BERNARD.

ô Neen, nietes, dat niet. Die Helene, jée! die is noch zo blô, zo onnoozel, zo groen!

MARIANNE, *met gevoel.*

Ha! ik ben blyde dat Helene...

Vrouw BERNARD.

Ei lieve! wat gaat u dat aan? Kyk reis! dat is de zaak harer moeder: die moet voor hare dochter zorgen, en zy kan 'er u niets over verwyten... Kom, kom, zonder afscheid... Lagch met dat alles, en doe 'er uw voordeel mede.

MARIANNE.

Ja, dat beloof ik u... en noch heden zal de verliefde jongeling te rug worden gezonden.

Vrouw BERNARD

Best! best!... Gy zult het dan aan hare moeder zeggen? 'Er steekt geen kwaad in, maar noem my niet; dat is onnoodig. Gy kunt haar slechts vertellen dat de heer Sainville, wien ik over haar, zo, zo, zonder oogmerk, heb g sproken, mogelyk hier zal komen, en haar schilderwerk zal geven.

MARIANNE.

Hy zal komen!

Vrouw BERNARD.

't Kan zyn! 't kan zyn!... Dag, vryster! ik heb dezen morgen veel te loopen; ik zal je toch noch weêr zien, als ik maar één minuutje tyd heb, want ik heb je noch véél te vertellen, en my dunkt dat ik naauwelyks

C

by

by u kom. Maar je zult 'er niet by verliezen, vryster; en ik hoop dat wy eindelyk noch één oogenblikje vry famen zullen kunnen praten.

Heengaande, en wederkeerende.

Noem my niet.

MARIANNE.

Ei, hemel! neen!

Vrouw BERNARD.

't Is maar dat ik dacht... Ô Ik heb zo veel vermaak 'er in met u te praten! Dag, buurvrysterlief!

Heengaande.

Deze Marianne is inderdaad een uitmuntend mensch, en ik wil 'er gezelschap meê houden, omdat het zeer aangenaam is, als men dicht by elkander woont...

Zy praat al voort, tot men haar niet meer zien kan.

Z E S D E T O O N E E L.

MARIANNE, *alleen.*

Wat moet ik hooren! Sainville, die vreesfelyke oom, woont naby ons!... Hy kan ieder oogenblik... Ik sidder als ik 'er aan denk!.. En die jonge boodschaplooper.. Ik ben 'er wel in misleid. Nu zie ik wat Bernard heeft willen zeggen: het oogmerk der naarstigheid van Isidorus, der gediensigheden, welken hy ons wilde bewyzen... 't Is gemakkelyk dien jongeling te verwyderen...

Zy fchryft een paar regels.

En zo dit briefje niet genoeg is, zal ik weten... Maar zo deze goede Helene, zo gevoelig, zo eenvoudig... Ik zou dien nieuwen ramp niet kunnen uitstaan... Hoo- ren wy haar voorzigtig uit; en verbergen wy haar, zo 't zyn kan, dat Sainville zo naby ons woont: dit zou haar verschrikken, zonder eenig nut voor ons. Laat ons haar roepen... Helene!

Z E V E N D E T O O N E E L.

M A R I A N N E, H E L E N E.

M A R I A N N E.

Myne dochter, hebt gy wel gelet op dien jongen Ifi- dorus, van wien gy my heden spraakt?

H E L E N E.

Hy is my altyd zeer cerelyk, zeer zagtzinnig, voorge- komen.

M A R I A N N E.

Zoud gy, by geval, wel gedacht hebben, dat hy geen wezendlyke boofschaplooper is?

H E L E N E.

Lieve hemel! ja, mama!

M A R I A N N E.

En hebt gy de oorzaak wel geraden?

H E L E N E, *zeer openhartig.*

Lieve hemel! ja, mama!

MARIANNE.

En gy hebt 'er my niets van gezegd, myne dochter!
Zou dit geveinsdheid zyn?

HELENE, *levendig.*

ô, Neen, neen! geloof dat niet. Eerst was het blô-
heid, en toen vrees, dat men Ifidorus zou beknorren.

MARIANNE.

Gy zoud dan boos zyn, als men hem beknorde?

HELENE.

Ja, dat beken ik.

MARIANNE.

En mogelyk noch veel bozer, als hy niet weêr kwam?

HELENE.

Ja, zeker, noch veel bozer.

MARIANNE, *ter zyde.*

Ziedaar wat ik vreesde.

Overluid.

Zo ondertusfchen de eer, de reden, het verbod?

HELENE, *met nadruk.*

Zo myne moeder my slechts zeide, dat ik hem niet
weêr moest zien, zou ik, zonder de minste tegenspraak
my te veroorloven, tot die opoffering besluiten.

MARIANNE, *aangedaan.*

Myne dierbare dochter!

HELENE.

Ik ben u zo veel verschuldigd, mama! en ik ben zo
overtuigd dat gy niets dan myn geluk wilt..!

MARIANNE.

Luister: 't is mogelyk dat gy Ifidorus weêr zult zien; dat zyne familie, die ik niet ken, en naar welke ik onderzoek zal doen, dat de tyd, met één woord, dat de omstandigheden u het recht vergunnen om hem te hooren; maar, voor het tegenwoordige, is het zeker, dat hy hier niet weêr zal komen.

HELENE, *met de tranen in de oogen.*

Welaan! hy worde op staanden voet te rug gezonden!

MARIANNE, *goedaartig.*

En gy weent!

HELENE.

Voor u; maar vrees niet dat ik voor hem...

MARIANNE, *glimlagchende.*

Trotsheid!

HELENE.

Vertrouwen in myne moeder, by wie ik my niet schaam myne zwakheid te laten blyken.

MARIANNE, *haar omhelzende.*

Ach, gy vergoed my heden alles wat ik ooit voor u heb gedaan.... Ik hoor gerucht... 't Is een rykgekleed man, dien ik niet ken.

Ter zyde.

Zou hy het zyn?

HELENE.

Wat scheelt u, mama?

MARIANNE.

Niets, niets Vergeet maar vooral niet dat ik Marianne ben.

38 M A R I A N N E,
A G T S T E T O O N E E L.

MARIANNE, HELENE, SAINVILLE.

SAINVILLE, *ter zyde.*

't Is wel hier... 't Geen vrouw Bernard my over deze vrouwen heeft gezegd heeft myne nieuwsgierigheid gaande gemaakt.

Overluid.

Woont mevrouw Derval niet in dit huis?

MARIANNE.

Ja, mynheer.

SAINVILLE, *tegen Helene.*

Men heeft my gezegd dat zy zich op portraitschilderen toelegt.

HELENE. "

Als hare gezondheid het haar toelaat.

SAINVILLE.

Ik wenschte haar wel over een portrait te onderhouden.

MARIANNE.

Zy ziet niemant, en zo gy ons wilde toevertrouwen...

SAINVILLE.

Vergun my, meisje, dat ik met mejuffrouw spreek.

MARIANNE, *verlegen.*

Mynheer! . . .

SAIN-

SAINVILLE, *haar met de hand verwyderende.*

Ik verzoek het u.

Marianne, zich verwyderende, toont hare bekommering, en hoest tusfchen beiden, als zy vreest dat Helene te veel zal zeggen.

Tegen Helene.

Ik wilde u dan vragen, of ik uwe moeder niet zou kunnen spreken? Vrouw Bernard, die by my dient, heeft my gezegd. . .

HELENE.

Mynheer is dan de heer van vrouw Bernard?

MARIANNE, *ter zyde.*

Hy is 't wel.

Zy zet zich aan naaiwerk, houd op om te luisteren, en hervat haar werk niet, dan wanneer hy de oogen op haar slaat.

SAINVILLE.

Ja, mejuffrouw; en zie hier het portrait.

Hy beschouwt Helene zeer oplettend.

HELENE, *het portrait beziende.*

o Hemel!

Ter zyde.

Myn vader!

Marianne toont de uiterste ongerustheid op het zien van Helenes aandoening.

SAINVILLE.

Van waar die verwondering?

HELENE, *sterk aangedaan.*

't Is de gelykenis...

SAINVILLE, *oplettend.*

Met wien dan?

HELENE, *zich herstellende.*

Maar, met... met u.

SAINVILLE.

Met my?

Ter zyde.

Die ontroering is zonderling!

HELENE, *hersteld.*

Marianne! dit is een portrait .. een portrait , dat gelykt... Gy zult zeer verwonderd zyn...Kyk maar , kyk.

Ter zyde, en zagt.

't Is...

Zy laat het portrait haar even zien.

MARIANNE, *die tyd gehad heeft zich vóór te bereiden, op een' zeer oprechten toon.*

Ha, het is het portrait van mynheer.

HELENE, *met geestigheid.*

Gy ziet het... hetzelfde uitwerkzel als op my.

SAINVILLE.

't Is het portrait van een' neef, die inderdaad eenige myner trekken had. Kortom , ik wenschte eene copy van dit portrait te hebben ,... volmaakt gelykend.

HELENE, *met geroel.*

Volmaakt gelykend!

SAINVILLE. *van woord tot woord nadrukkelyk.*

En daar ik denk dat niemant beter hierin zou slagen dan mevrouw uwe moeder, zo wilde ik haar verzoeken ten eerste aan 't werk te gaan.

Marianne is in de grootſte ongerustheid.

HELENE.

Gy kunt 'er ſtaat op maken, mynheer... Zy zal 'er met cen' yver aan werken..! zy zal zo veel vermaak hebben iets voor u te doen... voor den heer van vrouw Bernard.

SAINVILLE.

't Is onmogelyk om beleefder, verpligtender te zyn!... En zo men uit de dochter over de moeder kan oordeelen . . .

HELENE, *ſchielyk.*

Myne moeder!... ô mynheer!... myne moeder is veel beter dan ik. Indien gy wist... Men vind in haar:

T R I O.

HELENE.

Een zagt gemoed, dat achting wint;
Bekwaamheid, deugd, en fraaije zeden.

Door wie haar ziet word zy bemind,
En hooggefchat, en aangebeden.

ô Ja, mynheer! door wie haar ziet word zy bemind,
En hooggefchat, en aangebeden.

MARIANNE, *ter zyde.*

Beminlyk kind!

Gy ſtreelt myn teder hart met reden;

Ja, ja, met reden.

SAINVILLE.

't Bemintyk kind!

Het wint myn zuchtend hart met reden;

Ja, ja met reden.

HELENE.

„Myn dochter”, zegt ze, „als gy my mint,

„Dat elk u dan meéwarig vind’:

„Menschlievendheid kan steeds behagen;

„Men moet geen sterfling haat toedragen.”

Dit is de les steeds aan haar kind.

SAINVILLE.

Zy heeft gelyk.

HELENE, *ter zyde.*

Hy 's goed gezind.

MARIANNE, *ter zyde.*

Wat ze al begint!

HELENE, *vervolgende.*

En dan zegt zy my minzaam weér:

„Benadeelt de ondeugd u een' keer,

„Dan moet gy mynen raad bedenken:

„'t Is voor ons hart de strekendste eer,

„Als we andren gul vergeving schenken.”

Zeg, heeft zy geen gelyk, mynheer?

SAINVILLE.

Ontwyfelbaar: zy heeft gelyk.

HELENE, *ter zyde.*

Zyn hart word teér.

MARIANNE, *ter zyde.*

De angst slaat my neér.

HELENE, *sprekende, tegen Sainville.*

Ik heb u gezegd, zy heeft . . .

Met

Met meerder moed voortzinnende.

Een zagt gemoed, dat achting wint;
Bekwaamheid, deugd, en fraaije zeden.

Door wie haar ziet word zy bemind,
En hooggefchat, en aangebeden.

o Ja, mynheer! door wie haar ziet word zy bemind,
En hooggefchat, en aangebeden.

MARIANNE, *ter zyde.*

Beminlyk kind!

Gy streelt myn teder hart met reden.

Ja, ja, met reden.

SAINVILLE.

't Beminlyk kind!

Het wint myn zuchtend hart met reden.

Ja, ja, met reden.

MARIANNE, *ter zyde.*

Het is 't gevoel, dat my aan haar verbind.

SAINVILLE.

Het is 't gevoel, dat haar verbind,

Ja, dat haar ziel verbind.

HELENE.

Zy word bemind,

En hooggefchat, en aangebeden.

MARIANNE, *ter zyde.*

Beminlyk kind!

SAINVILLE.

't Beminlyk kind!

HELENE.

Zy is de goedheid zelf, zo waar!

MARIANNE, *ter zyde.*

Ach! hoe oprecht bemin ik haar!

SAIN-

SAINVILLE.

Het edelst hart maakt ze openbaar.

HELENE.

Ja, 't geen ik zeg is zuiver waar.

MARIANNE, *ter zyde.*

Wat edel hart! ach! hoe oprecht bemint ik haar!

SAINVILLE.

Ach! 't is myn nichtje: ik zie het klaar.

SAINVILLE.

Alles wat gy my van uwe moeder zegt kan niet dan
myn verlangen vergrooten om haar te leeren kennen...
Het schynt dat zy tegenspoeden heeft ondergaan?

HELENE.

O, Zware tegenspoeden!

SAINVILLE.

Duren die noch?

HELENE.

Ik geloof dat zy in dit oogenblik wel zeer te beklagen is.

SAINVILLE.

Dan dring ik 'er op aan om haar te zien: ik heb vrienden, invloed; en, zo zy haar ongeluk niet verdiend heeft, kan ik...

HELENE, *ten uiterste verlegen.*

Mynheer! . . . .

SAINVILLE.

Ik bid u, zeg h ar dat Sainville hier is.

HELENE, *een paar schreden voortgaande.*

Mynheer! . . . zy is niet te huis.

SAIN-

SAINVILLE.

De bureu hebben my gezegd dat zy haar hebben zien te huis komen, en dat zy sedert niet weér is uitgegaan.

HELENE.

Mynheer! . . . Marianne! . . .

SAINVILLE.

Dat wantrouwen . . . dit geheim . . . wat zal dat?

MARIANNE.

Maar, mynheer, my dunkt dat mevrouw Derval het recht heeft . . .

SAINVILLE.

Ik stem dit toe; maar van myn' kant heb ik achterdocht, dien ik my moet ophelderen.

HELENE.

Achterdocht!

SAINVILLE.

Wees gerust, mejuffrouw! en vergun my slechts dat ik een paar woorden alleen met dit meisje spreke.

HELENE.

Met Marianne?

SAINVILLE.

Met Marianne.

HELENE, *willende blyven.*

Waarom moet ik..?

SAINVILLE.

Ik zal haar in één oogenblik weder by u zenden.

Ter zyde.

Die ontroering, welke Helene op 't gezigt van het portrait liet blyken... haar ouderdom... hare poging
om

om my in haar belang te krygen... alles moet my doen gelooven dat zy de dochter van myn' neef is.

*Helene heeft onderwyl met Marianne gesproken,
die haar gerust stelt.*

HELENE, *bevreemd.*

Marianne, blyf niet lang van my af, ik beveel het u,
blyf niet lang van my af.

Zy vertrekt.

NEGENDE TOONEEL.

SAINVILLE, MARIANNE.

*Gedurende dit tooneel neemt mevrouw Derval zo
veel mogelyk de houding en spraak eener wezend-
lyke dienstbode aan. Zy blyft aan haar naai-
werk, 't geen haar helpt om hare ontroering
te verbergen.*

MARIANNE, *ter zyde.*

Verraden wy ons niet.

SAINVILLE.

Ik acht u myn vertrouwen waardig.

MARIANNE.

Hartelyk gaarne wenschte ik het te verdienen.

SAINVILLE.

Gy bemint Helene?

MARIANNE.

De hemel is myn getuige.

SAIN-

SAINVILLE.

Ik zag het wel . . . Gy bedoelt haar geluk?

MARIANNE.

Meer dan gy kunt denken.

SAINVILLE.

Welnu! het staat slechts aan u om het te bevorderen.
Myne openhartigheid moet de uwe uitlokken.

Half zagt

Weet dat ik de gewigtigste reden heb om uit te vorschcn, of de moeder van dat meisje niet eene bloedverwante van my is, die ik overal opzoek.

MARIANNE, *zeer eenvoudig.*

't Is dus eene bloedverwante . . . die gy teder bemint?

SAINVILLE, *haar by de hand nemende.*

't Is eene vrouw, die het ongeluk van myn leven volmaakt heeft.

MARIANNE, *zich bedwingende.*

Mogelyk haars ondanks?

SAINVILLE.

Ach!

MARIANNE.

Gy hebt haar fomtyds gezien?

SAINVILLE.

Slechts éénmaal; doch, zo ik haar wedervond . .

MARIANNE, *met vrees.*

Zoud gy haar zeer schielyk herkennen?

SAINVILLE.

Ik denk zo.

MARIANNE.

En wat zou dan uw oogmerk zyn?

SAINVILLE.

Haar te noodzaken om hare dochter aan my af te staan, en my daarvoor te laten zorgen, zo wel als voor de kosten der opvoeding.

MARIANNE, *zich geweld aandoende.*

En gelooft gy dat eene moeder zou toestaan..?

SAINVILLE.

In den toestand, waarin zy is, zou zy wel moeten; doch, dit is myne zaak; laat ik haar slechts zien, en ik ben wel verzekerd . . . Alles wat ik van u eisch, myne waarde Marianne! is, dat gy my openhartig zegt of deze mevrouw Derval, die zeker dien naam niet altoos gevoerd heeft, niet die onvoorzigtige vrouw van lagen staat is, die de echtgenootte is geworden van Sainville? zeg my, of dat jonge meisje, wier ouderdom overëen schynt te komen met den ouderdom van dat ongelukkig huwelyk . . . Verheel my niets: gy zult my een' wezendlyken dienst doen: ik zal u wél betalen, en, tot bewys, neem . . .

*Hy bied haar eene beurs aan.*MARIANNE, *in de eerste opwelling harer verontwaardiging.*

Mynheer! . . .

Tot zichzelf komende, en een' zeer eenvoudigen toon aannemende

Mynheer! . . . ik zou 'er my eene zwaarheid uit maken . . .

ken . . . . voor zulk eene beuzeling . . . uwe beurs aan te nemen . . . 't Is de moeite inderdaad niet waardig, om zo dringend te vragen; en ik zal u daarover zeggen... all' wat ik kan. Gy spreekt van eene onvoorzigtige, geringe vrouw, van een ongelukkig huwelyk, van eene moeder, die haar' naam heeft veranderd...

Met groote bedaardheid.

Welnu, mynheer! myne meesteresfe heeft, zo lang ik haar ken, dat ik weet, geen enkelen stap gedaan, die haar zou behoeven te doen blozen. Haar huwelyk is zeer gelukkig geweest, en haar naam... haar naam is Derval... gelyk de myne Marianne is. Gevolgelyk is het klaar dat zy geheel niet is wie gy zoekt.

SAINVILLE, *haar sterk aanziende.*

Marianne, gy veinst vruchteloos openhartig te zyn: 't is licht te zien dat gy de waarheid niet spreekt. 'Gy vertelt my iets, waarin gy het eens zyt met de verborgen vrouw, om haar aan myne navorschingen te onttrekken. De list is nutteloos. Ik heb gedacht de bekwaamste middelen om u over te halen eerst te moeten gebruiken... Niets heeft kunnen slagen!... Gy blyft hardnekkig by de ontkenning dat Helene het meisje is, 't welk ik zoek... Zo gy dit kind wezendlyk beminde, zoud gy de eerste geweest zyn te wenschen dat zy te rug keerde in den schoot harer familie... die haar gaarne weder zou aannemen. Hare moeder zelve moest zich gelukkig achten te zien, dat hare dochter verzorgd ware. Maar, in weêrwil van haar en van u, zal ik myn ontwerp ten uitvoer brengen;

D

en

en wee wie zich 'er tegen durft verzetten!... Gyzelve, Marianne! gy zult mogelyk te eeniger tyd bekennen, dat het welvoegelyker en voordeliger voor Helene zou zyn by een' beroemden en geachten oom te wonen, dan te blyven by eene verfholen, gefchandvlekte, en verlaten moeder, die geen ander lot heeft dan zy verdient.

Hy vertrekt.

TIENDE TOONEEL.

MARIANNE, *alleen.*

*Zy heeft in den beginne de kracht niet tot fpreken ;
zy heft de handen ten hemel.*

Heb ik hem wél verftaan!... Hemel! wat wil hy doen?... befchikken over myne dochter!... my haar ontrukken!... Na zo veel zorgen, moete en tranen... zou een ander, een ander, die my vervloekt, my verächt...

Treurig zuchtende.

Ach!... Maar, welk eene gedachte! omdat ik ééns zyn gezag heb durven trotferen...! Ik zal het op nieuw doen... Myne dochter!... myne Helene!...

Zy zet zich.

Ik zal het nooit kunnen dóórftaan... Een weinig krachten, ô myn God! een weinig krachten! ik heb die noodig: ik vrees te bezwyken... Neen, neen! ik kom weder tot myzelve, ik kom weder tot myzelve...

T O O N E E L S P E L. 61

Zy staat op.

Ik zal, ik zal haar zien, haar spreken... Maar ik moet vooraf haar ontrukken aan de ondernemingen van dien wreeden bloedverwant. Ik moet haar alles verbergen, totdat ik eene schuilplaats gevonden heb, ... zo 'er eene voor my op de waereld is.

HELENE, *roepende uit hare kamer.*

Marianne! Marianne!

MARIANNE, *vervolgende.*

Ik hoor haar... Bedwingen we ons; veinzen wy... veinzen wy wel ter dege: het geld haar leven, en het myne... het myne is niets, zo ik haar slechts één verdriet bespare, slechts één ééinig verdriet. . Moedig! moedig!... Men is niet alleen moeder om het geluk te genieten van eene beminnelijke dochter te hebben; men is het om haar te beschermen, te redden, en, zo 't moet zyn, haar tegen ons hart klemmende, te sterven.

Zy valt weder op den stoel.

Ik ben gerust op myzelve.

Haar toestand is verschrikkelyk, en byna doodelyk.

E L F D E T O O N E E L.

HELENE, MARIANNE.

HELENE, *ongerust.*

Mari... Ha! mama! gy zyt alléén?

MARIANNE, *in de grootste ontroering, welke zy verbergt.*

Alléén? ... Neen. . ik was... ik was met u bezig.

HELENE.

Wel nu! de heer Sainville?

MARIANNE.

't Is alles wél afgeloopen, zeer wél, zeer wél. Hy heeft... hy zeide... hy is heengegaan...

HELENE.

Dat zie ik; maar zyt gy gerust?

MARIANNE.

Gerust?... ô Zeker, zeer gerust, zeer gerust... Hy is... hy is... goed;.. hy is... hy is... rechtvaardig.

Met nadruk.

En de hemel ook! en hy wil... Gy zult alles weten, myne Helene.

HELENE.

My dacht, ik hoorde hem zyne stem verlieffen.

MARIANNE, *hare wanhoop verbergende.*

Ja... 't was... 't was... het belang, hem ingeböezemd... door eene moeder... die ik...

Zy stort tranen, en omhelst hare dochter, niet kunnende spreken.

Als het tyd is zal ik u alles zeggen.

HELENE, *zuchtende.*

Dit is het oogenblik dat Ifidorus moet komen.

MARIANNE, *zuchtende.*

Ifidorus?

HELENE, *treurig.*

Ik zal hem zeggen dat hy heen moet gaan.

MARIANNE, *ter zyde.*

Ach, ik heb de kracht niet om haar zó te bedroeven!

Tegen Helene.

Neen, neen! .. laat hem boven komen; ontvang hem als naar gewoonte... zonder gemaaktheid.. en als gy een oogenblik met hem gepraat hebt .. gy verstaat my, Helene? één oogenblik... geef hem dan dezen brief... en zeg hem dat gy hem dien brengt van wegen mevrouw Derval.

HELENE.

Ik zal uwe bevelen naauwkeurig opvolgen: gy kunt 'er staat op maken.

MARIANNE.

Ik ben 'er wél van overtuigd... van uw' kant; wees verzekerd, dat, zo ik u bedroef...

HELENE.

Ik ben 'er óók wél van overtuigd.

MARIANNE.

Vaar wel... ik ga... ik kom schielyk weér.

HELENE, *haar naloopende.*

Gy vergeet de mand.

MARIANNE, *veinzende.*

Ha, gy hebt gelyk. Ik bedank u.

*Zy kuscht en herkuscht haar voor het hoofd en
op de wangen.*

Lief kind! vaar wel!

Ter zyde.

Gaan wy de kleine fraat door, zonder één oogenblik te verliezen.

Zy vertrekt door de kleine deur.

T W A A L F D E T O O N E E L.

HELENE, *alleen, en vergenoegd.*

Nooit heeft ze me noch zo hartelyk gekuscht. Zy is over my te vreden... Hoe behaagt my haar vertrouwen! **o** Ik zal het my waardig maken, en ik...

Men hoort Isidorus, beneden aan het vengster.

ISIDORUS.

Heeft men my boven ook noodig?

HELENE.

Daar is hy, die goede Isidorus!

ISIDORUS, *roepende.*

Juffrouw Marianne!

HELENE, *uit het vengster, dat zy opent.*

Zy is hier niet.

ISIDORUS, *van beneden.*

Zyn 'er van daag geen boodschappen te doen?

HELENE.

Vergeef het my. Gy kunt wel boven komen.

ISIDORUS.

Goed; ik kom.

HELENE.

Helaas! hy weet niet dat het voor de laatste reis is... Ik weet het wel, ik.

DER-

DER TIENDE TOONEEL.

HELENE; SAINVILLE, DE ZOON, *onder
den naam van Isidorus.*

ISIDORUS.

Ha! wat ben ik verheugd u te zien, mejuffrouw Helene! dat vertroost my.

HELENE.

Hebt ge dan eenige droefheid?

ISIDORUS.

Wel zeer groote!... Ik moet het u terflood openbaren; dat zal me wat verlichting geven... Maar, zeg my, heeft Bernard dezen morgen Marianne gezien?

HELENE.

Ja.

ISIDORUS.

En zy heeft u niets van mynentwegen gegeven?

HELENE.

Niets.

ISIDORUS.

Niets! zy zal zich niet met myn' brief hebben willen belasten. Waartoe zou die thans ook dienen? Ach! mejuffrouw Helene! ik vrees dat ik in eenigen tyd niet zal kunnen by u komen.

HELENE, *eenvoudig.*

Ik ben 'er ook zeer bang voor.

ISIDORUS, *verwonderd.*

Zeer bang voor! mejuffrouw Helene!

HELENE.

Om uwentwil, goede Ifidorus, dewyl het u leed schynt te doen.

ISIDORUS.

Ø, Zeer veel leed! Myn vader, (ik weet niet waarom,) wil niet meer dat ik zonder hem zal uitgaan. Hy weet de reden niet . . .

HELENE, *ernstig*.

Maar hy moest die weten... Dit is denkelyk uwe schuld . . .

ISIDORUS, *haar aanziende*.

Ei, ja!.., maar ik heb niemant durven zeggen, zelfs u niet, mejuffrouw Helene!... Doch nu het eindelyk mogelyk is dat ik lang van u wegblyve, zo wil ik niet dat een ander dan ik u openbare dat Ifidorus myn naam niet is.

HELENE.

Die naam is toch wel zeer mooi!... en ik vrees dat een andere naam . . .

ISIDORUS, *tederlyk*.

Ik zal altoos Ifidorus voor u wezen.

HELENE, *openhartig*.

Ha! des te beter!

ISIDORUS.

Ik moet u ook zeggen, dat, eer gy my kende, ik u dikwyls gezien heb, en dat my dit een uitstekend genoe-gen was!

HELENE, *gulhartig*.

Het spyt my wel zeer dat ik u niet vroeger gekend heb.

ISI-

ISIDORUS.

Ik was toen ten minste zo niet gekleed als nu.

HELENE.

Ik verzeker u dat dit kleed u niet kwalijk staat.

ISIDORUS, *zeer verlegen.*

Ook zegt men dat ik eens zeer ryk zal zyn.

HELENE, *fchielyk.*

Ach, gy hebt geen rykdom noodig om . . .

ISIDORUS.

Om . . . ?

HELENE, *bedremmeld.*

Om wél ontfangen te worden by allen die u kennen.

ISIDORUS, *haar de handen vattende.*

ô Dat is allerliefst! . . . dat is . . . dat is allerbest van u, mejuffrouw Helene! Ik durf u dan verzoeken niet boos te wezen op den goeden Bernard, die my hier ingeleid heeft. Ik heb 'er zo om geweend! Ook verzoek ik u niet boos te wezen op my, omdat ik my van zekere list bediend heb ten einde by u te komen: ik zou het inderdaad niet hebben gedaan, zonder de hevige liefde. . .

HELENE.

Ach! dat is wel ongelukkig! . . . want, zonder die liefde, zoud gy alle dagen hier hebben mogen wederkomen.

ISIDORUS.

ô Lieve hemel! ja. Maar, wat wilt gy? Ik heb u gezien; ik kon my niet weêrhouden u te beminnen.

HELENE, *openhartig.*

Ach! sedert u dat niet mogelyk is geweest . . .

ISIDORUS.

Wat zyt gy goed! gy verwaardigt u in myne droefheid te deelen.

HELENE.

Dat is wel billyk, dewyl ik die veroorzaak.

D U O.

ISIDORUS.

Welaan! wy treuren dan te samen.

HELENE.

Welaan! wy treuren dan te samen.

ISIDORUS.

Ja, dat men saam vereenigd ween'.

HELENE.

Ja, dat men saam vereenigd ween'...

Zou ons het treuren niet betamen?

't Verlicht de zwaarste tegenheên.

Men ween'.

ISIDORUS.

Men ween'.

BEIDEN.

Men ween' te samen.

Zou ons het treuren nier betamen?

't Verlicht de zwaarste tegenheên.

ISIDORUS.

Gy moet myn hart gerustheid geven:

Denk steeds aan my.

HELENE.

Met alle reên.

En gy, schoon wy verwyderd leven,

Gyzelf vergeet my niet?

ISIDORUS.

ô Neem.

HELENE.

Denk steeds aan my.

ISIDORUS.

Met alle reën.

*k Wil u daarvan verzekring geven.

BEIDEN.

Men ween'. Men ween'. Men ween' te samen.

Zou ons het weenen niet betamen?

*t Verlicht de zwaarste tegenheën.

ISIDORUS.

Maar zo ik eens, in blyder dagen,

ô Myn Helene! u weêr bezocht?

HELENE.

Zo, met myn moeders welbehagen,

Gy weêr by my verschynen mogt?

ISIDORUS.

Zo ik eens, myn Helene! u weêr bezocht?

HELENE.

Zo gy eens by my weêr verschynen mogt?

ISIDORUS.

Helene!

HELENE.

ô Isidoor!

ISIDORUS.

Och of wy...

HELENE.

Dit reeds zagen!

BEIDEN. *vrolyk.*

Weg dan al 't geweën!

Weg al de tranen!

De

De rouw is uit; de finart is heen.
Wat spoor tot vreugd zien wy ons banch!

Weg 't geweene!

Weg al 't geweene!

Ja, zeker zien we elkander weêr,
En dan, dan treuren wy niet meer.

HELENE.

Gy word eens vast myn moeders vriend.

ISIDORUS.

Door vader word ge eens vast bemind.
Ja lich. dat zelfs de huwlyksbanden
Oms eenmaal aan elkaer verpanden.

HELENE.

Ja, ja.

BEIDEN.

My dunkt, de tyd is daár:

Wy trouwen met elkaer:

Zo waar!

HELENE, *zeer eenvoudig.*

Hebben wy al een oogenblik ons famen onderhouden?

ISIDORUS, *op dezelfde wyze.*

ô, Op zyn best.

HELENE.

Dan moet ik u een' brief van myne moeder geven, om
te beffellen.

ISIDORUS.

Zeer gaarne. Ik zal dus noch ééne boodschap voor
haar doen?

HELENE, *zuchtende.*

Die boodschap zal niet verre zyn.

ISIDORUS, vrolyk.

ô, Verre of dicht by, ik doe ze met vermaak.

HELENE, treurig.

Dat denk ik niet.

ISIDORUS.

Waarom?... Zien wy waar de brief moet wezen.

Terwyl hy den brief bezielt, verwydert Helene zich langzaam; hy beschouwt haar van ter zyde, onder het lezen van het opschrift.

„ Aan Ifidorus” ... ô Jée! dit is een kwaad voor- teeken.

Hy opent den brief en leest.

„ Ifidorus, die mevrouw Derval heeft misleid, mag „ nooit weder tot harent komen, zonder toestemming „ zyner familie.”

HELENE, weenende.

Vaar wel, Ifidorus!... ik verlaat u... ik moet u ver- laten... Vaar wel!

Ter zyde.

Helaas! ik heb myne moeder gehoorzaamd.

Zy vertrekt om naar binnen te gaan.

ISIDORUS.

Helene! ik zal myn' vader te voet vallen . . .

VEERTIENDE TOONEEL.

DE VORIGEN; BERNARD, *zeer verschrikt opkomende.*

BERNARD.

Kinderen! waar is Marianne?

ISIDORUS.

Zy is uitgegaan.

BERNARD.

Des te erger!

HELENE, *te rug keerende.*

Wat scheidt 'er dan aan, vader Bernard? gy, die gewonelyk zo vrolyk zyt, gy schynt geheel verschrikt!

BERNARD.

Wis en waarachtig, ja! 't is inderdaad... Zien wy of 'er iemand komt?...

Hy gaat naar het vengster.

Neen!... luistert, kindertjes!... 't Is iets... Maar, zyt gerust; zyt gerust, zeg ik u; licht is het niets.

HELENE

Maar, hemel! gy zegt ons dat op eene wyze..!

ISIDORUS.

Ja, gy jaagt ons een' schrik aan . . .

BERNARD.

Moet niet, moet niet... Hoor ik niets? wacht.

Hy luistert.

Neen! neen! zy komen noch niet.

ISIDORUS.

Wie dan toch?

BERNARD.

Eerst, uw vader, die alles weet... Myn duivelsch wyf... haar gebabbel... 't Is hetzelfde: ik zal het haar betaald zetten. Hy weet dat gy verliefd, dat gy vermoemd zyt. 't Is hetzelfde: ik zal dat wel met hem schikken... Maar, wat my razend, wat my woedend maakt...! 't Is hetzelfde. Stelt u gerust, zeg ik u.

Hy zegt dit, op eene wyze, die hunn' schrik vermeerdert.

Men moet niet gek worden. 't Is dat hy een' . . .

Hy gaat naar het vengster.

Een' vervloekten lastbrief heeft gekregen... Zy zullen hier komen... of om u te vatten, u vast te zetten, of om Helene, of om mevrouw Derval?... Ik weet het niet... Die heer Sainville, zo bekend voor een' braav' man... Men weet langer niet wien te betrouwen... Men moet vlugten. Ik zal u wegbrengen; ik zal u verbergen.

HELENE.

My ontbreken de krachten.

ISIDORUS.

Ik kan niet meer.

BERNARD, *schielyk.*

't Is hetzelfde: ik zal u beiden dragen; en, zogy iets van waarde hebt, geeft het, geeft het schielyk: ik draag vyfhonderd pond om myn dagelyksch brood te winnen; denkt
wat

wat ik doen kan om de onschuld en de vriendschap by te staan.

BEIDEN.

Myn dierbare Bernard!

VYFTIENDE TOONEEL.

DE VORIGEN, MARIANNE; VOLK, *buiten de deur.*

MARIANNE, *buiten adem, op het tooneel gevlogen, hare dochter grypende, op een' stoel vallende, en haar op zich nederrukkende.*

Daar zyn ze!... daar zyn ze!

Zy heeft de kracht niet om meer te spreken.

BERNARD, *zich met zyne draagstokken wapenende.*

Stelt u achter my.

Met eene vreesfelyke stem.

Stelt u achter my!

Naar de deur gaande.

En gy! nadert niet! De eerste, die deze vrouw of deze kinderen aanraakt... ik vermoord hem; ik vermoord 'er twee, ik vermoord 'er tien .. totdat ik, vallend, dáár... hen niet meer beschermen kan.

Zy durven niet binnen treden.

LAAT-

L A A T S T E T O O N E E L.

DE VORIGEN; SAINVILLE, en Vrouw BERNARD, hem volgende.

BERNARD, *Sainville te ontmoet gaande.*

Is het op uw bevel, mynheer! dat men geweld wil gebruiken?

SAINVILLE.

Neen, geen geweld; maar onderwerping aan de wet.

BERNARD, *zyne draagsokken wegwerpende.*

Dat is billyk: . . . ik heb niets meer te zeggen.

Vrouw BERNARD, *tegen Sainville.*

Mynheer! doe geen leed aan dezen jongeling, aan myn' man, aan iemand! Ik, ik heb u alles verteld, omdat gy myn heer zyt.

SAINVILLE.

Wees gerust.

ISIDORUS.

Myn vader!

SAINVILLE, *geftreng.*

Zwyg!

MARIANNE, *ter zyde.*

Isidorus de zoon van Sainville! Alles is tegen ons.

SAINVILLE.

Helene! Marianne! vreest niets. Ik ben gelast van den staatsdienaar mevrouw Derval te verzoeken, dadelijk by hem te komen. . . Zegt niet weder dat zy hier

E

niet

niet is: het huis is federt dezen morgen bezet, en men weet zeer wel, wie 'er is ingegaan en wie 'er is uitgegaan. . . Mevrouw Derval is ten agt uren te huis gekomen; zy is 'er nóch in, en ik moet haar zien. . .

ALGEMEEN ZANGSTUK.

MARIANNE.

Treed in, mynheer! doorzoek de hoeken:
Treed in: my toch gelooft gy niet; ó neen!

SAINVILLE.

Ik treed dan in: ikzelf zal zoeken.

*Tegen de wachten, die binnen treden om hem
te volgen.*

Te rug! myn vrienden! toeft! ik ga alleen.

MARIANNE en HELENE.

Ach! wat drukt my de vrees gewigtig!

Ach! welk een angst voor myn hart!

ISIDORUS.

Arme moeder! welk een finart!

BERNARD en Vrouw BERNARD.

Marianne! welk een finart!

HELENE.

Welk een angst voor myn benepen hart!

MARIANNE.

Treed in: doorzoek: my toch gelooft gy niet; ó neen!

HELENE, *zagt, tegen hare moeder, zeer
eenvoudig.*

ó Hy gaat 'er vruchtloos heen.

SAINVILLE.

Te rug! te rug! myn vrienden! toeft! ik ga alleen.

Hy treed binnen.

HELENE, *als voren.*

ô Hy gaat 'er vruchtloos heen.

MARIANNE.

Ach! stil, myn kind! wees toch voorzigtig.

HELENE *en* ISIDORUS.

Ach! wat drukt my de vrees gewigtig!

BERNARD *en* Vrouw BERNARD.

Ja! wees toch voorzigtig.

Vrouw BERNARD, *aan de deur der kamer.*

Al houd zy zich ook noch zo schichtig,

Zy komt, zo waar!

De zaak is klaar.

Al houd zy zich ook noch zo schichtig,

Ja, ja! ja, ja! we aanschouwen haar:

Uit hare kamer komt de malloot daadlyk daár.

MARIANNE, HELENE, ISIDORUS
en BERNARD.

Stil dan! stil dan! wees toch voorzigtig.

Hy is daár.

SAINVILLE, *woedend wederkeerende.*

Ze ontvlugt myn wraakzucht! welk een druk!

MARIANNE, HELENE *en* ISIDORUS.

Waar' zy eens weg! ach! wat geluk!

BERNARD.

Zy is dan weg! ach! welk een stuk!

Vrouw BERNARD.

'k Mag haar niet zien! ach! welk een druk!

SAINVILLE.

Maar haar list zal geenszins haar baten.

Myn ontwerp komt vast toch klaar.
Ja, myn ontwerp komt vast toch klaar.

ALLEN, *ter zyde.*

Wat zegt hy daar? wat zegt hy daar?

SAINVILLE, *Helene naderende.*

't Bevel is juist, 't is boven maten.

Tegen Helene.

Heeft eene moeder u verlaten...

MARIANNE, HELENE, ISIDORUS
en BERNARD.

ô Wat finart!

VROUW BERNARD.

Ei, hoor hem praten!

Ei, hoor hem praten!

SAINVILLE.

Dan moet gy dadelyk my volgen op den voet.

MARIANNE, *met kracht.*

Zy my ontgaan? Neen!

SAINVILLE.

Ja, zy moet.

MARIANNE, *Helene met geweld vasthoudende.*

Zy my ontscheurd? Dat zal u niet gebeuren!

Neen! neen!

Neen! dit kind gaat niet van my heen.

HELENE, *tegen Marianne.*

Bedroef u niet: stel u toch te vreên!

ISIDORUS, BERNARD *en* VROUW BERNARD,
tegen Sainville.

In 's hemels naam! stel u toch te vreên!

SAIN-

SAINVILLE *en* DE WACHTEN,
tegen Helene en Marianne.

Gehoorzaamt my! 'k zal ze u ontfcheuren!

MARIANNE, *Helene gedurig vastloudende,*
en in wanhoop het tooneel overlopende.

Neen! neen! neen! neen! neen!

SAINVILLE *en* DE WACHTEN.

Zwicht vry! zwicht vry! zwicht vry! zwicht vry! zwicht vry!

Gehoorzaamt my! gehoorzaamt my! gehoorzaamt my!

MARIANNE.

Nooit! neen! nooit! neen!

Zy volgt nooit uw fchreên.

Hoe! gy! gy van my heen!

Van my, myn dierbaar kind! Neen! neen! neen! neen! nooit! neen.

HELENE.

Bedroef u niet! stel u toch te vreeën!

Ik van u heen!

Neen! neen! nooit! neen!

Hy word misfchien noch wel verbeên.

ISIDORUS, *enz.*

In 's hemels naam! stel u toch te vreeën!

Zy gaat niet heen.

Neen! neen! nooit! neen!

Gy word misfchien noch wel verbeên.

SAINVILLE *en* DE WACHTEN.

ô Ja, dit kind gaat met ons heen:

Gy moogt de wet niet overtreên.

MARIANNE, *tegen Helene.*

Blyf toch gy

Dicht by my:

E 3

'k Hou-

'k Houde u vry;

Ja, 'k houde u vry.

*Tegen Sainville, hare dochter met haar
ligchaam bedekkende.*

Uw hoop, uw hoop zal niet gebeuren.

Ik tart met kracht uw razerny.

Neen, nooit, neen, nooit! neen, neen! neen! 'k tart uw razerny!

Kom vry! kom vry! kom vry!

Ontfcheur, ontfcheur my myn telg! roof ze my!

HELENE.

'k Blyf u by,

Dicht op zy':

Neen! geen fchrik treft my.

Behoed ge my,

Dan ben ik vry.

Tegen Sainville.

Uw razerny

Dreige my!

'k Blyf haar by.

*Tegen Marianne, haar fierk in de armen
fuitende.*

Ja, ja! ik blyf u eeuwig by.

ISIDORUS, BERNARD, VROUW BERNARD

en HELENE.

Zo groot een moed, zo droef een treuren,

Verdient uw medely'.

Betoom, uw razerny.

Dat haar gewezen u heilig zy!

Zy blyve Marianne by!

SAINVILLE.

Laat af, laat af met dit treuren!

Niets verwekt my medely'.

Tegen de wachten.

't Bevel is juist: gehoorzaamt my.

Dit lieve kind bezitten wy!

SAINVILLE en DE WACHTEN.

Zo groot een moed, zo droef een treuren,

Verwekt ons hart geen medely'.

Dit lieve kind bezitten wy.

Gehoorzaamt vry gehoorzaamt vry!

't Moet meê: ja, haar bezitten wy.

Zy moet ja, haar bezitten wy.

*Stand der personaadjen op het einde van dit zang-
stuk: Lidorus, door zyn' vader wederhouden,
valt hem te voet; Bernard, de handen omhoog
geheven, staat in verbazing; zyne vrouw
smeekt; de wachten scheuren Marianne
van Helene, die beiden midden op het
tooneel zyn.*

SAINVILLE.

Marianne, ik wil uw' yver wel verschoonen. . .
hoewel gy dien een weinig te verre dryft; maar, vol-
gens myn' lastbrief, moet ik, als oom van Helene (want
ik ben zeker dat zy myne nicht is) als de eenige die
haar' vaders plaats kan bekleeden, dit jonge meisje, in
zynen naam, aan vreemde, gevarelyke handen ontruk-
ken, haar tot mynent brengen, en voor hare zeden,

E 4

hare

hare opvoeding, en haren welstand in de waereld, zorgen. Kom dan, myne lieve Helene! . . .

Hy grypt haar by de hand; Marianne houdt haar by haar kleed.

HELENE, *met drift.*

Weet, mynheer! . . .

MARIANNE, *schielijk, en stil, tegen Helene.*
Gy bederft ons.

Overluid, tegen Sainville.

Mynheer, vergun ten minste dat ik haar volge, . . . slechts om haar te dienen.

SAINVILLE, *Helene voortrukkende, door Marianne gedurig gevolgd, die haar by haar kleed vasthoud.*

't Is niet noodig. . . zy vind by my. . .

MARIANNE, *driftig en aandoenelyk.*

ô, Kan zy ooit iemand vinden, die haar zó zal dienen als Marianne? . . . vraag het haar! . . .

HELENE.

Neen! nooit!

SAINVILLE, *onverduldig.*

Die styfhoofdigheid! . . . Verlaten wy dit mensch, en gaan wy heen. Brengt Helene weg!

Marianne gilt van droefheid.

HELENE, *Sainville wegstootende, en uitschreeuwende.*

Ik verlaat u niet. . . ik verlaat u niet, ô myne moeder!

SAIN-

SAINVILLE.

Hare moeder! Hoe! gy zyt . . ?

MARIANNE.

Nu, ja! ik ben hare moeder. Hebt gy ander bewys noodig dan den staat waarin ik ben? Zie myne tranen, myne wanhoop. . . myne vernedering. Ik ben Marianne, mevrouw Derval, de ongelukkige echtgenoot van uwen neef. . . ik durf niet zeggen uwe nicht. . . want het is van u alléén dat ik dien eernaam wil verwachten. Beschouw' my in dit gewaad, hetwelk uwe vervolging my heeft genoodzaakt te dragen; beschouw die Marianne, welke de moederlyke liefde ieder oogenblik haars levens zo aangenaam beloond heeft: ik ben het, die, sedert vyftien jaar, vervolgd, gelasterd, vlugtende, nochtans het geheim heb uitgevonden, om, door myn' arbeid, door myn' moed, dit kind op te voeden, en haar deugd en bekwaamheid te schenken; ik ben het, die hare voedster, hare vriendin, hare dienstbode was, die het nóch zal wezen, en my gelukkig zal achten dit te zyn. . . zo gy my wilt vergunnen dezen naam myn leven lang te mogen dragen.

HELENE, *met de grootste teêrgevoeligheid.*

Zie, mynheer! alles wat zy voor my gedaan heeft en nóch wil doen! ons van een scheiden is ons beiden dooder: 't Is ons onmogelyk de eene zonder de andere te leven. Gy spreekt van weldaden! ei, wat kunt gy my aanbieden, dat ooit vergoeden kan hare raadgeving, haar

voorbeeld, één' enkelen harer kusfchen, welken zy my dagelyks geeft?

Zy is buiten zichzelve.

MARIANNE, *haar willende doen bedaren.*

Myne dochter! myne dochter!

Tegen Sainville.

Zo ik u beledigd heb, heb ik dan myne vergiffenis niet wel verdiend? Heb ik dan van daag niet wel betaald het recht om den naam van uwe nicht, van Helenes moeder, te dragen? Ik beroep my op uwe rechtvaardigheid, op uw hart: spreek myn vonnis uit: ik wacht aan uwe voeten myne belooning. . . of myne straf.

Zy stort zich voor hem ter aarde.

HELENE, *zich insgelyks voor hem nederstortende.*

En de myne.

SAINVILLE, *haastig.*

Staat op! staat op!

BERNARD, *zich niet langer kunnende bedwingen, met de tranen in de oogen.*

Dat is eene vrouw, dat!

SAINVILLE.

Marianne, luister, en antwoord my met alle uwe mogelyke openhartigheid: geloof gy dat 'er een mensch bestaat, die grootmoedig genoeg is om volkomen allen ongelijk te vergeven, dat men hem heeft aangedaan?

MARIANNE, *bevende.*

Het voegt my u dit te vragen.

SAINVILLE.

Zoud gy het vergeven, Marianne?

MARIANNE, *fchielyk.*

Ja, ja, ik verzeker het u.

SAINVILLE.

Wel nu, ik, ik voel dat ik daartoe niet sterk genoeg ben. . . want ik zweer dat ik my nooit het leed zal kunnen vergeven, dat ik u heb veroorzaakt.

MARIANNE.

Wat hoor ik!

SAINVILLE.

Komt in myne armen, myne nicht! myne kinderen!.. komt, beminnen, vergeven wy elkaër. . . ik heb dit noodig . . . ô, 't is eene groote pyniging te haten!

MARIANNE *en* HELENE.

Myn oom! . . . myn vader! . . . myn weldoener!

SAINVILLE, *tederlyk.*

Ja, ja, dit alles. Ik zal by u de plaats bekleeden van alles wat gy verloren hebt.

ISIDORUS, *Sainville naderende.*

Myn vader! . . . zal ik de eenige zyn. . . ?

SAINVILLE, *glimlagchende.*

ô Neen, myn zoon! kom gy ook hier: ik heb het recht niet meer om iemand te beknorren: . . . Helene is uwe nicht.

ISIDORUS, *met vuur.*

En zal, zo gy het gelieft toe te staan, myne vrouw
zyn : dezen naam geef ik haar liefst.

SAINVILLE.

Ja, zeker, uwe vrouw : reeds is zy myne dochter.

ISIDORUS, *vleijend.*

Maar zal Marianne hierin wel willen toestemmen?

Hy kuscht haar de hand.

Zy heeft my strakjes weggejaagd ! . . Ach ! . .

SAINVILLE.

Hoe zo ?

ISIDORUS, *lagchende, tegen Sainville.*

Lees, lees !

SAINVILLE, *met aandoening, tegen Marianne.*

Dit is nieuwe stof voor my tot berouw, en om u hoog
te achten.

MARIANNE.

Uwe toestemming, uwe vriendschap, hunne vereeni-
ging. . . en niets ontbreekt meer aan myn geluk.

HELENE.

Gy ziet het wel, mama ! God heeft myn gebed ver-
hoord : hy vergeld u alles wat gy voor my gedaan hebt.

Vrouw BERNARD, *tegen Marianne.*

En ik dan, die u alles verteld heb ! . . . Hoe hebt ge
my by den neus gehad ! hoe loos hebt gy uwe rol ge-
speeld ! ô Myn help ! myn help ! myn help ! . . . Maar
ge moet my niet haten omdat ik u heb gezegd. . . 't
gefchiedde niet uit kwaadheid, warelyk niet.

MA-

MARIANNE, *minnelyk.*

Mevrouw Sainville vergeet alles wat men aan Marianne gezegd heeft. Blyf by ons, buurvrouw; en gy ook, brave Bernard: gy beiden zult in myn geluk deelen.

BERNARD, *wrolyk.*

Wis en waarachtig, ja, met al myn hart!

Tegen zyne vrouw.

En gy, zo gy ooit in gedachten neemt. . .

Hy lagcht

Vrouw BERNARD, *hem zagtjes op den wang kloppende.*

Myn lieve Bernardesje! . . ik zeg niets meer; en, zo 'er iets in de buurt gebeurt, zo een man zyne vrouw beknort, en zo zyne vrouw hem. . .

BERNARD, *haar den mond sluitende, zonder haar te kunnen doen zwygen.*

Stil! . . . stil! . . . stil! . . .

SAINVILLE.

Vrouw Bernard, omhels uw' man; en ga dan door de geheele buurt rond vertellen, wat hier is voorgevallen.

Vrouw BERNARD, *vernoegd, en neigende.*

Met al myn hart.

Zy omhelst haren man.

SAINVILLE.

Gaan wy tot mynent. Bezorgen wy alles tot het huwelyk van Ifidorus en Helene. Wisfchen wy, zo het mogelyk is, zelfs het geringste aandenken uit aan de
finar-

smarten, welken wy hebben geleden. Mogt ik, door myn geheele leven, myne nicht het onrecht doen vergeten dat ik de goede, de achtingswaardige Marianne heb aangedaan!

SLOTZANG.

ALLEN, *behalve Marianne.*

Juigchen wy op dezen dag.
 Laat ons de beste moeder roemen.
 Hoe liefderyk is haar gedrag!
 Ze is 't voorbeeld aller deugd te noemen.

II.
 17—99.
 18.

E I N D E.

TOONEELSTUKKEN,

GEDRUKT TE AMSTELDAM, BY

PIETER JOHANNES UTLENBROEK.

	stuv.		stuv.
Afkeer en liefde . . .	8	Deukalion en Pyrrha . . .	15
Afwezigheid (Gevarelyke der)	8	Doortrapten . . .	8
Agathokles . . .	12	Edelmoedige zoon . . .	6
Al stond 'er de galg op!	18	Edipus (Koning) . . .	24
Amelia . . .	7	Edipus, te Kolone . . .	6
Apollo in Dordrecht, enz.	6	Edipus (Dood van) . . .	20
Armoede en grootheid . . .	12	Eduard en Eleonora . . .	8
Athalia . . .	7	Eleonore van Rosalba . . .	10
Bajazeth . . .	7	Elfride . . .	<i>pl.</i> 12
Belagchelyke tooneelzucht	10	Elize . . .	6
Benjowsky, (Graaf) . . .	<i>pl.</i> 12	Elmire de Vilarez . . .	12
Blanke en zwarte . . .	<i>pl.</i> 12	Epicharis en Nero . . .	10
Bouillé, (Marquis de) . . .	6	Erigia . . .	8
Broek . . .	6	Esther . . .	7
Bruiloft . . .	8	Eulalia Meinnu . . .	12
Burgemeester . . .	12	Feest van Apollo . . .	8
Cange . . .	6	Fenelon . . .	10
Canut . . .	8	Franfche helden . . .	10
Catherine . . .	10	Fredrik van der Trenk . . .	8
Cecilia . . .	8	Gedwongen geldlening . . .	7
Cid . . .	7	Geleerde vrouw . . .	12
Clementine en Desormes . . .	8	Gelonide . . .	8
Codrus, door Kasteleyn . . .	8	Gelukkige inval . . .	8
Codrus, door Lutkeman . . .	8	Gefchenk . . .	6
Comminge, (Graaf van) . . .	12	Gewaende Philofooph . . .	6
Cora . . .	<i>pl.</i> 12	Hand der wrake . . .	12
Coralli . . .	<i>pl.</i> 12	Herfsdag . . .	12
Delia en Adelaïde . . .	8	Hawelyksgift . . .	12
Deugdzame zoon . . .	8	Indianen in Engeland . . .	12

	fluv.		fluv.
Irene	6	Schilder	8
Jagers	12	Schoenmaker van Damaskus	12
Jocrisse	8	Sebille van Anjou	8
Jonge Walburg	10	Selicour	6
Jufferlyke kamerdienaar	6	Seneca (Dood van)	6
Keukenhelden	6	Soliman de tweede	8
Kinderlyke liefde	8	Stierfeld (Graaf van)	8
Kloosterdw. (Slachtoffers v.)	10	Temperamenten	12
Kwakzalvers	12	Timoleon	10
Laufus en Lydia	pl 12	Titus Manius Torquatus	10
Leonidas	8	Vaderlyke liefde (Veim. der)	12
Liefde en grootmoedigheid	10	Vanglenne	10
Louize d'Arzac	8	Verbeterde dwaas	6
Louize en Volfan	8	Verstandige echtgenoot	8
Lykroef	6	Vertrouweling	12
Mahomet	12	Volksverdrukker	10
Marianne	10	Vóór. eener vrouw, enz. pl.	8
Mathilde	12	Vrindenraad	12
Men doet wat men kan	6	Vrindschap en eerzucht	12
Menzikoff	8	Waldheim	12
Merival	10	Wantrouwige	12
Meriones	8	Ware heldenmoed	8
Meropé	pl 12	Warwik (Graaf van)	7
Menmouth (Hertog van)	10	Wat doet het lot niet!	7
Montrose en Amelia, <i>De Clercq</i>	8	Weeskind	10
Montrose en Amelia, <i>Houtman</i>	8	Weldadige	6
Nieuwsgierige	8	Weldenkende representant	6
Offic aan der vryheid	6	Wie is zy?	8
Ongeduldige	8	Willem Tell, <i>Hugli</i>	8
Philoctetes	8	Willem Tell, <i>Ruloffs</i>	pl 12
Pruik en das	6	Wisfel	12
Rechtschappen krygsman	8	Zakke	8
Rechtenstem	12	Zeldzame bedelaar	6
Saint Valori	8	Zesrienjarig meisje	6
Saintfar en Sophia	10	Zoé	8

